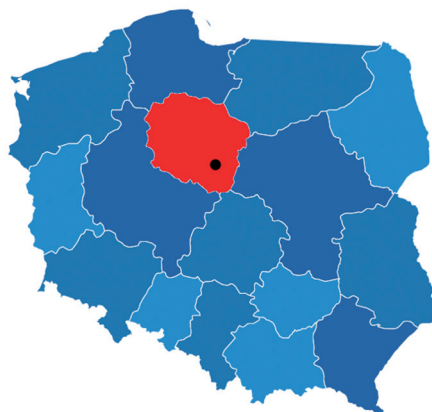

Uzdrowisko Wieniec-Zdrój

Położenie administracyjne

Wieniec-Zdrój jest osadą uzdrowską położoną w gminie miejsko-wiejskiej Brześć Kujawski, w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Brześć Kujawski jest jedną z 13 gmin położonych na terenie powiatu włocławskiego. Miasto i gmina Brześć Kujawski graniczy z miastem Włocławkiem oraz pięcioma gminami: Włocławek, Lubraniec, Lubanie (powiat włocławski), Bądkowo oraz Osiecin.

Mapa 43. Lokalizacja uzdrowiska Wieniec-Zdrój

Źródło: opracowanie własne.

Gmina zajmuje powierzchnię 15 095 ha i według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2018 roku zamieszkiwało ją 11 547 osób. Rada Miejska Brześcia Kujawskiego liczy 15 radnych. W pobliskich gminach leżą dwie inne miejscowości uzdrowskie: Inowrocław i Ciechocinek, co z pewnością wpływa korzystnie na atrakcyjność obszaru. Sam Brześć może pochwalić się statusem Gminy Uzdrowskiej¹.

¹ Operat uzdrowski dla Uzdrowiska Wieniec-Zdrój z dnia 27 listopada 2019 r., s. 9.

Rys historyczny uzdrowiska

Wieniec-Zdrój jest miejscowością uzdrowską powstałą na przełomie XIX i XX w. W latach 1898-1903 na terenie lasów należących wówczas do Leopolda Kronenberga – dziedzica Wieńca dokonano kilku odwiertów poszukiwawczych w celu stwierdzenia w tych okolicach węgla brunatnego. Wykonano wtedy cztery otwory w Brzeziu i Dolinie, z których z różnych głębokości nastąpiły samowypływy wody mineralnej o silnym zapachu siarkowodoru. Wówczas przeprowadzone zostały pierwsze badania wody. Dzięki staraniom ówczesnego administratora dóbr Kronenberga – Józefa Grzegorzewicza powstał w drewnianym budynku pierwszy zbiornik wody, przy którym miejscowa ludność korzystała z wody do kuracji w chorobach reumatycznych. 11 lipca 1909 r. w leśniczówce Brzezie odbyło się spotkanie dziewiętnastoosobowej komisji złożonej z lekarzy, geologów i architektów, która stwierdziła przydatność warunków do stworzenia uzdrowiska klimatyczno-zdrojowego. W okresie tym zaczęły powstawać pierwsze łazienki, przeznaczone do użytku dla mieszkańców Włocławka i okolicy. Rok 1910 niewątpliwie zapoczątkował zorganizowaną eksploatację zdrojowiska dla celów leczniczych. Pierwsza wojna światowa zahamowała rozwój kurortu. Zabiegi wznowiono po zakończeniu działań wojennych. Leopold Kronenberg oddał wówczas łazienki i eksploatację źródła osobie prywatnej. Próby rozbudowy łazienek oraz urządzeń sanatoryjnych zostały podjęte przez Stanisława Smolkę, który zapoczątkował dzieje uzdrowiska w obecnym miejscu. Dzięki wydzierżawieniu od Dyrekcji Lasów Państwowych 7 ha lasu przylegającego do dóbr Kronenbergów, 4 maja 1922 r. rozpoczęto odwierty, efektem których było odkrycie złóż leczniczych wód. 12 sierpnia 1925 r. odbyło się uroczyste otwarcie Zakładu Zdrojowego, dając początek działalności uzdrowiska Wieniec-Zdrój². Uzdrowisko nosiło wówczas nazwę Zakład Kąpielowy Źródeł Siarczanych „Wieniec”, a od 26 czerwca 1929 r. stało się własnością Włocławskiego Zdrojowiska Siarczanego „Wieniec” spółka z o.o. 9 sierpnia 1950 r. Zdrojowisko przejęło Przedsiębiorstwo Państwowe „Uzdrowisko Ciechocinek” z zamiarem organizacji leczenia uzdrowskiego dzieci dotkniętych chorobą reumatyczną, ale po 1953 r. Centralny Zarząd Uzdrowisk Polskich w Warszawie ustanowił tu Państwowe Przedsiębiorstwo Uzdrowskie „Wieniec-Zdrój”. 1 stycznia 1967 r. decyzją Ministra Zdrowia Wieniec uznany został uzdrowskiem. W 1968 r. odbudowano źródła likwidując stare odwierty, które mogły zakłócać równowagę złoża wód siarczanych. Zdecydowano też o utworzeniu obszaru górniczego „Wieniec”. W 1972 r. ponownie uruchomiono sanatoryjne leczenie dorosłych. Powstało sanatorium „Hutnik”, a w 1985 r. oddano do użytku kardiologiczny szpital uzdrowski „Zacisze”. Po zmianie ustroju Wieniec-Zdrój stał się częścią terytorium samorządowej gminy uzdrowskiej Brześć Kujawski. Po szeregu reorganizacji w 1999 r. uzdrowisko po 76 latach ponownie stało się spółką, tym razem Skarbu

² Gmina Brześć Kujawski, *Operat uzdrowski Wieniec-Zdrój*, s. 70, https://archiwum.brzesckujawski.pl/dokumenty/bip/stale/operat_wieniec.pdf (dostęp: 30.03.2020).

Państwa. Uzdrowisko wzbogaciło się o basen leczniczy, obiekt Pijalni Wód Leczniczych i jaskinię solną. W 2004 r. zawieszono świadczenie usług uzdrowiskowych dla dzieci. W dniu 30 listopada 2010 r. 93% udziałów spółki Uzdrowisko Wieniec zostało sprzedanych prywatnemu inwestorowi, co otwiera kolejny rozdział rozwoju Zdrojowiska Wieniec³. Decyzją Ministra Zdrowia status uzdrowiska został nadany w 2009 r.⁴.

Działalność uzdrowiskowa

Działalność uzdrowiskowa prowadzona jest w oparciu o Uchwałę nr XXVII/170/09 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 24 kwietnia 2009 r. w sprawie: uchwalenia Statutu Uzdrowiska Wieniec-Zdrój oraz Uchwałę nr XVIII/137/12 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 26 czerwca 2012 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Wieniec-Zdrój.

Najważniejsze surowce lecznicze

Bogate zasoby naturalnej wody leczniczej, złoża borowiny, a także lecznicze właściwości klimatu stały się podstawą budowy uzdrowiska, określając także profil leczniczy Wienca-Zdroju. Woda lecznicza z ujęcia „3E” – uzdrowisko w Wiencu-Zdroju bazuje na odwiercie „3E”, który jest jedynym źródłem zaopatrzenia w wodę leczniczą. W uzdrowisku Wieniec-Zdrój eksploatowane są wody typu SO₄2-Cl-Ca2+-Na+, z zawartością H₂S. W uzdrowisku pobiera się około 4000÷4800m³ wody w ciągu roku, co daje średnio około 0,46÷0,55 m³/h. Zasadnicze piętro wód leczniczych w Wiencu-Zdroju znajduje się na głębokości od 115 do ponad 130 m i występuje w wapieniach oolitowych jury górnej. Są to wody siarczanowo-chlorkowo-wapniowo-sodowe, siarczkowe o mineralizacji 3,5 g/dm³. Wydajność eksploatacyjna z otworu „3E” wynosi 27 m³/h.

Jeśli chodzi o złoża borowiny, decyzją Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 2 sierpnia 1989 r. dla złóż borowiny utworzony został obszar górniczy „Wieniec I.” Borowina pochodzi z trzech torfowisk oznaczonych symbolami A, B i C, położonych na terenach lasów będących własnością Skarbu Państwa i użytkowanych przez Spółkę Uzdrowisko Wieniec na podstawie umowy dzierżawy. Genetycznie wszystkie trzy torfowiska są typu niskiego i wieku holocenińskiego. Złoża powstały w podłużnym zagłębieniu – rynnie polodowcowej z ostatniego zlodowacenia o przebiegu SE-NW, otoczonej piaszczystymi utworami tarasowymi doliny Wisły⁵.

³ https://www.brzescujawski.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=22&Itemid=169 (dostęp: 30.03.2020). Zob. też: https://archiwum.brzescujawski.pl/dokumenty/bip/stale/operat_wieniec.pdf (dostęp: 30.03.2020), *Piękno Dorzecza Zgłowiączki. Przewodnik Turystyczny*, s. 20, https://www.kujawiaki.pl/dokumenty/zamowienia/Przewodnik_1-35.pdf, (dostęp: 30.03.2020).

⁴ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

⁵ Uchwała nr XXVII/170/09 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 24 kwietnia 2009 r. w sprawie: uchwalenia Statutu Uzdrowiska Wieniec-Zdrój, <http://archiwum.brzescujawski.pl/dokumenty/bip/uchwaly/2009/170-09.pdf> (dostęp: 30.03.2020).

Lecznictwo uzdrowiskowe

W uzdrowisku leczone są następujące schorzenia: choroby ortopedyczno-urazowe, reumatologiczne, kardiologiczne i nadciśnienie, choroby dolnych i górnych dróg oddechowych, układu nerwowego, osteoporoza⁶. W nowym operacie uzdrowiskowym dla Uzdrowiska Wieniec-Zdrój z 2019 r. wyszczególniono nowe kategorie schorzeń leczonych na terenie Uzdrowiska, są to: otyłość, cukrzyca, choroby skóry, choroby układu trawienia, schorzenia psychosomatyczne oraz choroby naczyń obwodowych⁷.

Na obszarze uzdrowiska Wieniec-Zdrój działalność lecznictwa uzdrowiskowego prowadzona jest przez Uzdrowisko Wieniec Sp. z o. o. Należą do niego następujące obiekty: „Zacisze – Hel”, w skład którego wchodzi „Zacisze” i Sanatorium „Hel,” Zespół Sanatoryjny „Hutnik – Jutrzenka – Tęcza”, w skład którego wchodzi Sanatoria „Hutnik”, „Jutrzenka” i „Tęcza”, Przychodnia Uzdrowiskowa z Poradnią: Edukacji Zdrowotnej, Psychologiczną, Rehabilitacyjną, Zakład Przyrodoleczniczy, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „Wrzos.” W uzdrowisku Wieniec-Zdrój kuracje prowadzone są przy wykorzystaniu wielu urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego. Należą do nich: park zdrojowy, ścieżki zdrowia, pijalnia wód leczniczych, rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy⁸.

⁶ Tamże.

⁷ *Operat uzdrowiskowy dla Uzdrowiska Wieniec-Zdrój* z dnia 27 listopada 2019 r., s. 5 i 42.

⁸ Uchwała nr XXVII/170/09 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 24 kwietnia 2009 r. w sprawie: uchwalenia Statutu Uzdrowiska Wieniec-Zdrój, <https://archiwum.brzesckujawski.pl/dokumenty/bip/uchwaly/2009/170-09.pdf>; Uchwała nr XVIII/137/12 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 26 czerwca 2012 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia statutu Uzdrowiska Wieniec-Zdrój (dostęp: 30.03.2020).

Pijalnia Wód Mineralnych – Wieniec-Zdrój

Uzdrowisko Wieniec-Zdrój
